

Príspevok z 5. ročníka medzinárodnej konferencie

L'UDIA BEZ DOMOVA 2013

„Rozvoj potenciálu človeka bez domova“

30. 5. a 31. 5. 2013
Park Hotel Tartuf, Beladice

Konferenciu zorganizovalo a spolufinancovalo o.z. Proti prúdu, vydavateľ Nota bene, z vlastných zdrojov.
Konferenciu podporil Nadačný fond Slovenských elektrární v Nadácii Pontis.

NOTABENE

ZA BODEM NÁVRATU

Proč si bezdomovci nechtějí nechat pomoci?

Mgr. Petr Holpuch

PROBLEMATICKÉ PŘEDPOKLADY V PŘÍSTUPECH K BEZDOMOVECTVÍ

PROBLEMATICKÉ PŘEDPOKLADY V PŘÍSTUPECH K BEZDOMOVECTVÍ

- Bezdomovec je v užívaných definicích vymezován jako člověk, který „nemá“, který něco postrádá (byt, práci, pracovní návyky...)
- Situace, že je člověk bezdomovcem (že nemá byt a práci) je považována za zdroj problému, který je potřeba řešit.
- Předpokládají, že ztráta práce a bydlení samy o sobě aktivizují silnou potřebu tuto situaci změnit.
- Počátek bezdomovectví je chápán jako náhlý životní zvrat.

PROBLEMATICKÉ PŘEDPOKLADY V PŘÍSTUPECH K BEZDOMOVECTVÍ

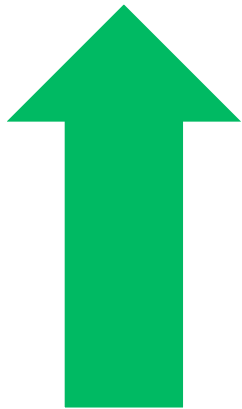
- Tyto předpoklady nepracují s perspektivou samotných bezdomovců
- Nepředpokládají, že by život bezdomovce mohl být žitelný.

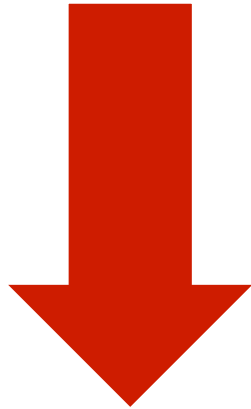
BEZDOMOVECKÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A IDENTITA

IDENTITA A BOD NÁVRATU

**Identifikace s
běžným
způsobem života**

**Identifikace s
bezdomoveckým
způsobem života**

CESTA ZA BOD NÁVRATU

- Počátek bezdomovectví jako smysluplná reakce na specifické životní podmínky
- Setkání se „zasvěcenými“ bezdomovci
- Osvojení si stigmatizovaných nástrojů obživy
- Překonání studu
- Nový morální řád, přijetí bezdomovecké identity
ega

„Poslyš...já se nechci chválit, ale já a ten chlápek na vozíku...my děláme peníze a ostatní živíme.“

DLOUHODOBÍ BEZDOMOVCI (RANDALL OSBORNE)

- Užívají méně sociální služby.
- Projevují nižší snahu dostat se z ulice.
- Mají více přátel mezi bezdomovci.
- Mají vyšší sebeúctu (pramení ze soběstačnosti)

VZTAH DLOUHODOBÝCH BEZDOMOVců K PODMÍNĚNÉ SOCIÁLNÍ POMOCI

PRINCIP TOTÁLNÍ INSTITUCE (GOFFMAN)

- Prostředí sociálních služeb nabízí určité služby za určitých podmínek
 - Nutí bezdomovce stylizovat se do role „sociálně potřebného“
 - Bezdomovec „vychází vstříc“
 - Tento systém připravuje dlouhodobé bezdomovce o sebeúctu, proto se mu vyhýbají.

„Na Naděj na jídlo už nechodim, lebo tam furt musíš čekat na sociálku a mě to nebavilo.“

Perspektiva poskytovatelů sociálních služeb:

- Podrobení bezdomovce reintegraci jako cíl
- Poskytnutí materiální pomoci/služeb jako prostředek

Perspektiva dlouhodobých bezdomovců:

- Získání materiální pomoci/služeb jako cíl
- Podrobení se sociálnímu poradenství jako prostředek

Je-li tlak k reintegraci ze strany sociálního pracovníka intenzivní, klient službu opouští.

„Když tam chceš se okoupat, tak proč tam musím sedět celý dopoledň, musíš projít těma procedurama...tak se na to vyseru.“

REINTEGRACE

ZBAVUJEME SPOLEČNOST PROBLÉMU BEZDOMOVECTVÍ NEBO BEZDOMOVCE JEJICH PROBLÉMŮ?

- Absence střechy nad hlavou a pravidelného příjmu (zaměstnání), není to, co chtějí dlouhodobí bezdomovci akutně řešit.
- Bezdomovecký způsob života může být pro bezdomovce řešením jím subjektivně pocíťovaných problémů (samota, rozkol v rodině, vysoké nároky okolí, herní závislost...)

PROBLEMATICKÉ PRVKY V PROGRAMECH REINTEGRACE

- Příliš velký důraz na aspekty důležité pro fungování v ekonomickém systému (kvalifikace, „pracovní návyky“)
- Snaha léčit ekonomický systém („sociální problém“) namísto léčby člověka
- Zanedbávání individuálních potřeb – podpora při hledání osobního naplnění a smyslu (skutečných příčin problému).
- Sociální reintegrace namísto osobnostní integrace.

„Tenhle život bych možná změnil kvůli někomu, třeba kvůli holce, ale kvůli práci? Práce není důvod.“

ÚSPĚŠNÁ RE-INTEGRACE

- Silný osobní vztah s pracovníkem sociálních služeb či s jiným nebezdomovcem.
- Automatizovaná sociální pomoc (zprostředkovatelství) v případě dlouhodobého bezdomovectví nefunguje.
- Změna započíná změnou pohledu klienta na stávající situaci.

„Musíš mět vole cíl.“

„Já bych chtěl žít a ne přežívat, že jo. Já jsem teďkon vlastně ty čtyři roky přežíval. Já bych chtěl taky někdy třeba se jet podívat na vejlet.“

PROSTOR K DISKUSI

